

SMERNICA EVROPSKE CENTRALNE BANKE (EU) 2015/856**z dne 12. marca 2015****o določitvi načel okvira za poklicno etiko v enotnem mehanizmu nadzora (ECB/2015/12)**

SVET EVROPSKE CENTRALNE BANKE JE –

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: uredba o EMN) in zlasti člena 6(1) v povezavi s členom 6(7) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropska centralna banka (ECB) pripisuje največji pomen pristopu korporativnega upravljanja, ki uvršča odgovornost, preglednost in najvišje standarde poklicne etike v središče enotnega mehanizma nadzora (EMN). Spoštovanje teh načel je ključni element verodostojnosti EMN in bistveno za zagotavljanje zaupanja evropskih državljanov.
- (2) Glede na navedeno se šteje za potrebno, da se za EMN vzpostavi okvir poklicne etike, ki določa standarde poklicne etike, katerih spoštovanje varuje verodostojnost in ugled EMN ter zaupanje javnosti v integriteto in nepristranskost članov organov in zaposlenih v ECB in pristojnih nacionalnih organih držav članic, ki sodelujejo v EMN (v nadaljnjem besedilu: okvir za poklicno etiko v EMN). Okvir za poklicno etiko v EMN naj bi sestavljali ta smernica, ki določa načela, sklop najboljših praks za izvajanje teh načel ter notranja pravila in prakse, ki jih sprejmejo ECB in vsak pristojni nacionalni organ.
- (3) Minimalni standardi o preprečevanju zlorabe notranjih informacij bi morali okrepiti preprečevanje takšnih zlorab s strani članov organov ECB ali pristojnih nacionalnih organov ali njihovih zaposlenih in preprečiti morebitno nasprotje interesov, ki bi izhajalo iz zasebnih finančnih poslov. S tem namenom bi se morali z okvirom za poklicno etiko v EMN jasno opredeliti glavni koncepti ter vloge in odgovornosti raznih vključenih organov. Ob tem bi se morale poleg splošne prepovedi zlorabe notranjih informacij podrobneje določiti dodatne omejitve za osebe z dostopom do notranjih informacij. Z okvirom za poklicno etiko v EMN bi se morale določiti tudi zahteve za spremljanje skladnosti s pravili in poročanje o primerih neskladnosti.
- (4) V okvir za poklicno etiko v EMN bi morali biti vključeni tudi minimalni standardi v zvezi z izogibanjem nasprotju interesov ter sprejemanjem daril in gostoljubja.
- (5) Okvir za poklicno etiko v EMN bi se moral uporabljati pri izvajanju nadzorniških nalog. Zaželeno je, da ECB in pristojni nacionalni organi uporabljajo enakovredne standarde za zaposlene ali zunanje izvajalce, vključene v izvajanje drugih nalog.
- (6) Določbe te smernice ne posegajo v veljavno nacionalno zakonodajo. Kadar veljavna nacionalna zakonodaja pristojnemu nacionalnemu organu preprečuje izvajanje določb te smernice, mora pristojni nacionalni organ o tem obvestiti ECB. Poleg tega bi moral zadevni pristojni nacionalni organ proučiti možnost sprejetja razumnih ukrepov, ki jih ima na voljo za premostitev ovir na podlagi nacionalnega prava.
- (7) Določbe te smernice ne posegajo v Kodeks ravnanja za člane Sveta ECB ⁽²⁾ in Kodeks ravnanja za člane Nadzornega odbora ⁽³⁾.
- (8) Poleg okvira za poklicno etiko v EMN, ki je omejen na izvajanje nadzorniških nalog, je Svet ECB sprejel enakovreden okvir poklicne etike za izvajanje nalog Eurosistema s strani ECB in nacionalnih centralnih bank ⁽⁴⁾ –

⁽¹⁾ UL L 287, 29.10.2013, str. 63.

⁽²⁾ Kodeks ravnanja za člane Sveta ECB (UL C 123, 24.5.2002, str. 9).

⁽³⁾ Kodeks ravnanja za člane Nadzornega odbora Evropske centralne banke (UL C 93, 20.3.2015, str. 2).

⁽⁴⁾ Smernica Evropske centralne banke (EU) 2015/855 z dne 12. marca 2015 o določitvi načel okvira za poklicno etiko v Eurosistemu in razveljavitvi Smernice ECB/2002/6 o minimalnih standardih za Evropsko centralno banko in nacionalne centralne banke pri opravljanju poslov denarne politike, deviznih poslov z deviznimi rezervami ECB in pri upravljanju deviznih rezerv ECB (ECB/2015/11) (glej stran 23 tega Uradnega lista).

SPREJEL NASLEDNJO SMERNICO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Opredelitev pojmov

Za namene te smernice se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „pristojni nacionalni organ“ pomeni pristojni nacionalni organ, kot je opredeljen v točki 2 člena 2 uredbe o EMN. Ta opredelitev ne posega v ureditve po nacionalnem pravu, ki dodeljujejo nekatere nadzorniške naloge nacionalni centralni banki, ki ni določena kot pristojni nacionalni organ. V takem primeru se sklicevanje na pristojni nacionalni organ v tej smernici nanaša, kot je to primerno, na nacionalno centralno banko glede nalog, ki so ji bile dodeljene po nacionalnem pravu;
2. „notranja informacija“ pomeni katero koli neobjavljeno ali javnosti nedostopno tržno občutljivo informacijo, ki se nanaša na izvajanje nadzorniških nalog, prenesenih na ECB;
3. „tržno občutljiva informacija“ pomeni natančno informacijo, katere objava bi verjetno imela znaten učinek na cene finančnega premoženja ali cene na finančnih trgih;
4. „oseba z dostopom do notranjih informacij“ pomeni katerega koli člana organa ali zaposlenega, ki ima več kot enkratni dostop do notranjih informacij;
5. „zaposleni“ pomeni vsakogar, ki je v delovnem razmerju z ECB ali pristojnim nacionalnim organom, razen tistih, ki so jim zaupane le naloge, ki niso povezane z izvajanjem nadzorniških nalog po uredbi o EMN;
6. „član organov“ pomeni člane organov odločanja in drugih notranjih organov ECB ali pristojnih nacionalnih organov razen zaposlenih;
7. „finančne družbe“ imajo enak pomen, kot je opredeljen v poglavju 2, odstavek 2.55, Uredbe (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
8. „nasprotje interesov“ pomeni situacijo, v kateri imajo člani organov ali zaposleni osebne interese, ki lahko vplivajo ali za katere se zdi, da vplivajo na nepristransko in objektivno opravljanje njihovih dolžnosti;
9. „osebni interes“ pomeni katero koli finančno ali nefinančno korist ali potencialno korist za člane organov ali zaposlene, njihove družinske člane in druge sorodnike ali njihov krog prijateljev in bližnjih znancev;
10. „ugodnost“ pomeni kakršno koli darilo, gostoljubje ali drugo finančno ali nefinančno korist, ki objektivno izboljšuje finančni, pravni ali osebni položaj prejemnika in do katere prejemnik sicer ni upravičen.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta smernica se uporablja za ECB in pristojne nacionalne organe, kadar izvajajo nadzorniške naloge, prenesene na ECB. V zvezi s tem se za člane njihovih organov in njihove zaposlene uporabljajo notranja pravila, ki jih ECB in pristojni nacionalni organi sprejmejo za izvajanje določb te smernice.
2. Kolikor je pravno mogoče, si ECB in pristojni nacionalni organi prizadevajo za širitev obveznosti, opredeljenih za izvajanje določb te smernice, na osebe, ki so vključene v izvajanje nadzorniških nalog in niso zaposleni.
3. Določbe te smernice ne posegajo v strožja pravila poklicne etike, ki jih ECB in pristojni nacionalni organi uporabljajo za člane svojih organov in zaposlene.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 549/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Evropski uniji (UL L 174, 26.6.2013, str. 1).

Člen 3

Vloge in odgovornosti

1. Svet ECB v tej smernici določa načela okvira za poklicno etiko v EMN in vzpostavlja najboljše prakse za izvajanje teh načel ob upoštevanju lastne odgovornosti za določanje korporativne in etične kulture na ravni EMN.
2. Revizijski odbor, Odbor notranjih revizorjev in Odbor za organizacijski razvoj v skladu s svojimi pristojnostmi sodelujejo pri uporabi in spremljanju okvira za poklicno etiko v EMN.
3. ECB in pristojni nacionalni organi podrobneje določijo vloge in odgovornosti organov, enot in zaposlenih, ki so na lokalni ravni vključeni v izvajanje, uporabo in spremljanje okvira za poklicno etiko v EMN.

Člen 4

Komuniciranje in ozaveščanje

1. ECB in pristojni nacionalni organi pripravijo jasna in pregledna notranja pravila, s katerimi se izvaja ta smernica, in z njimi seznanijo člane svojih organov in svoje zaposlene ter zagotovijo, da so ta pravila lahko dostopna.
2. ECB in pristojni nacionalni organi sprejmejo ustrezne ukrepe za ozaveščanje članov svojih organov in svojih zaposlenih, tako da ti razumejo svoje obveznosti v zvezi z okvirom za poklicno etiko v EMN.

Člen 5

Spremljanje skladnosti

1. ECB in pristojni nacionalni organi spremljajo skladnost s pravili, s katerimi se izvaja ta smernica. Spremljanje vključuje izvajanje rednih in/ali priložnostnih preverjanj skladnosti, kot je ustrezno. Poleg tega določijo ustrezne postopke za takojšnje odzivanje na primere neskladnosti in njihovo obravnavanje.
2. Spremljanje skladnosti ne posega v notranja pravila, ki dovoljujejo notranje preiskave, kadar je član organa ali zaposleni osumljen kršitve pravil, s katerimi se izvaja ta smernica.

Člen 6

Poročanje o primerih neskladnosti in ukrepanje

1. ECB in pristojni nacionalni organi sprejmejo notranje postopke za poročanje o primerih neskladnosti s pravili, s katerimi se izvaja ta smernica, vključno s pravili glede prijave nepravilnosti v skladu z veljavnimi zakoni in drugimi predpisi.
2. ECB in pristojni nacionalni organi sprejmejo ukrepe za zagotavljanje ustrezne zaščite oseb, ki poročajo o primerih neskladnosti.
3. ECB in pristojni nacionalni organi zagotovijo, da se v primerih neskladnosti ukrepa, kar po potrebi vključuje nalaganje sorazmernih disciplinskih ukrepov v skladu z veljavnimi disciplinskimi pravili in postopki.
4. ECB in pristojni nacionalni organi v skladu z veljavnimi notranjimi postopki preko Odbora za organizacijski razvoj in Nadzornega odbora brez nepotrebnega odlašanja poročajo Svetu ECB o vseh večjih incidentih v zvezi z neskladnostjo s pravili, s katerimi se izvaja ta smernica. V nujnih primerih sme ECB ali pristojni nacionalni organ o večjih incidentih v zvezi z neskladnostjo Svetu ECB neposredno poročati. ECB in pristojni nacionalni organi v vsakem primeru hkrati obvestijo tudi Revizijski odbor.

POGLAVJE II

PRAVILA O PREPREČEVANJU ZLORABE NOTRANJIH INFORMACIJ

Člen 7

Splošna prepoved zlorabe notranjih informacij

1. ECB in pristojni nacionalni organi zagotovijo, da je članom njihovih organov in njihovim zaposlenim prepovedano zlorabljati notranje informacije.
2. Prepoved zlorabe notranjih informacij obsega vsaj: (a) uporabo notranjih informacij za zasebne posle za posameznikov lasten račun ali za račun tretjih oseb; (b) razkritje notranjih informacij kateri koli drugi osebi, razen če se takšno razkritje izvede pri opravljanju poklicnih dolžnosti na podlagi potrebe po seznanitvi, in (c) uporabo notranjih informacij za priporočila ali napeljevanje drugih oseb k sklepanju zasebnih finančnih poslov.

Člen 8

Posebne omejitve za osebe z dostopom do notranjih informacij

1. ECB in pristojni nacionalni organi zagotovijo, da je dostop do notranjih informacij omejen na tiste člane organov in zaposlene, ki dostop do teh informacij potrebujejo za opravljanje svojih dolžnosti.
2. ECB in pristojni nacionalni organi zagotovijo, da za vse osebe z dostopom do notranjih informacij veljajo posebne omejitve v zvezi s kritičnimi zasebnimi finančnimi posli. Zaseben finančni posel velja za kritičnega, kadar je tesno povezan z izvajanjem nadzorniških nalog ali bi lahko dal tak vtis. ECB in pristojni nacionalni organi v svojih notranjih pravilih določijo seznam takšnih kritičnih poslov, ki obsegajo zlasti:
 - (a) posle z delnicami in obveznicami, ki jih izdajo finančne družbe s sedežem v Uniji;
 - (b) kratkoročno trgovanje, tj. nakup in poznejša prodaja ali prodaja in poznejši nakup istega finančnega instrumenta v določenem referenčnem obdobju;
 - (c) posle z izvedenimi finančnimi instrumenti, vezanimi na finančne instrumente, navedene v točki (a), in kolektivne naložbene sheme, katerih glavni namen je vlaganje v take finančne instrumente.
3. ECB in pristojni nacionalni organi sprejmejo notranja pravila, s katerimi določijo posebne omejitve za osebe z dostopom do notranjih informacij, pri čemer upoštevajo primernost, učinkovitost in sorazmernost. Takšne posebne omejitve lahko obsegajo katerega koli izmed naslednjih ukrepov ali kombinacijo le-teh:
 - (a) prepoved določenih finančnih poslov;
 - (b) zahteva po predhodnem dovoljenju za določene finančne posle;
 - (c) zahteva po vnaprejšnjem ali naknadnem poročanju o določenih finančnih poslih; in/ali
 - (d) obdobja prepovedi za določene finančne posle.
4. ECB in pristojni nacionalni organi se lahko odločijo, da navedene posebne omejitve veljajo tudi za zaposlene, ki niso osebe z dostopom do notranjih informacij.
5. ECB in pristojni nacionalni organi zagotovijo, da se njihovi sezname kritičnih zasebnih finančnih poslov lahko hitro prilagodijo tako, da odražajo odločitve Sveta ECB.
6. ECB in pristojni nacionalni organi v svojih notranjih pravilih podrobneje določijo pogoje in varovala, v skladu s katerimi posebne omejitve, določene v tem členu, ne veljajo za člane organov in zaposlene, ki vodenje svojih zasebnih finančnih poslov s pisno pogodbo o upravljanju premoženja zaupajo neodvisni tretji osebi.

POGLAVJE III

PRAVILA O IZOGIBANJU NASPROTJU INTERESOV

Člen 9

Nasprotje interesov

1. ECB in pristojni nacionalni organi vzpostavijo mehanizem za izogibanje situacijam, v katerih se kandidat, ki se obravnava za zaposlitev, zaradi preteklih poklicnih dejavnosti ali zaradi osebnih razmerij, znajde v nasprotju interesov.
2. ECB in pristojni nacionalni organi sprejmejo notranja pravila, s katerimi od članov svojih organov in od svojih zaposlenih zahtevajo, da se v času zaposlitve izogibajo vsakršni situaciji, ki bi povzročila nasprotje interesov, in da poročajo o takšnih situacijah. Poleg tega zagotovijo, da so v primerih, ko se poroča o nasprotju interesov, na voljo ustrezni ukrepi za izogitev takšnemu nasprotju, vključno z razrešitvijo dolžnosti v zvezi z obravnavano zadevo.
3. ECB in pristojni nacionalni organi vzpostavijo mehanizem za presojanje morebitnega nasprotja interesov, ki bi izhajalo iz poklicnih dejavnosti, ki jih člani njihovih organov in njihovi zaposleni na višjih položajih, ki neposredno poročajo izvršilni ravni, opravljajo po prenehanju zaposlitve, in izogibanje takšnemu nasprotju interesov.
4. ECB in pristojni nacionalni organi po potrebi vzpostavijo mehanizem za presojanje morebitnega nasprotja interesov, ki bi izhajalo iz poklicnih dejavnosti, ki jih njihovi zaposleni opravljajo med neplačanim dopustom, in izogibanje takšnemu nasprotju interesov.

POGLAVJE IV

PRAVILA O SPREJEMANJU DARIL IN GOSTOLJUBJA

Člen 10

Prepoved sprejemanja ugodnosti

1. ECB in pristojni nacionalni organi sprejmejo notranja pravila, s katerimi članom svojih organov in svojim zaposlenim prepovejo, da zahtevajo ali prejmejo kakršne koli ugodnosti, ki so kakor koli povezane z opravljanjem njihovih poklicnih dolžnosti, ali sprejmejo obljubo glede prejete takšnih ugodnosti, in sicer zase ali za katero koli drugo osebo.
2. ECB in pristojni nacionalni organi lahko v svojih notranjih pravilih določijo izjeme od prepovedi iz odstavka 1 v zvezi z ugodnostmi, ki jih ponujajo centralne banke, institucije, organi ali agencije Unije, mednarodne organizacije in vladne agencije, ali v zvezi z ugodnostmi v običajni ali zanemarljivi vrednosti, ki jih ponuja zasebni sektor, če v slednjem primeru takšne ugodnosti niso pogoste in ne iz istega vira. ECB in pristojni nacionalni organi zagotovijo, da navedene izjeme ne vplivajo ali ne smejo dajati vtisa, kot da vplivajo, na neodvisnost in nepristranskost članov njihovih organov in njihovih zaposlenih.
3. Z odstopanjem od odstavka 2 izjeme ne veljajo za ugodnosti, ki jih zaposlenim ECB ali pristojnih nacionalnih organov ponujajo kreditne institucije med inšpekcijskimi pregledi na kraju samem ali revizijskimi misijami, razen če gre za gostoljubje zanemarljive vrednosti, ponujeno med delovnimi sestanki.

POGLAVJE V

KONČNE DOLOČBE

Člen 11

Začetek učinkovanja in izvajanje

1. Ta smernica začne učinkovati na dan, ko so o njej uradno obveščeni pristojni nacionalni organi.
2. ECB in pristojni nacionalni organi sprejmejo potrebne ukrepe za izvajanje te smernice in uskladitev z njo, ti ukrepi pa se začnejo izvajati 18. marca 2016. Pristojni nacionalni organi obvestijo ECB o kakršnih koli ovirah za izvajanje te smernice ter ji sporočijo besedila in sredstva v zvezi z navedenimi ukrepi najpozneje do 18. januarja 2016.

*Člen 12***Poročanje in pregled**

1. Pristojni nacionalni organi letno poročajo ECB o izvajanju te smernice.
2. Svet ECB najmanj vsaka tri leta pregleda to smernico.

*Člen 13***Naslovniki**

Ta smernica je naslovljena na ECB in pristojne nacionalne organe.

V Frankfurtu na Majni, 12. marca 2015

Za Svet ECB
Predsednik ECB
Mario DRAGHI
